

Vasile George Dâncu

Universul Mama

CASA DE EDITURĂ
MAX BLECHER

Vasile George Dâncu

s-a născut la 3 august 1973
în Năsăud și trăiește la
Cluj-Napoca. Este poet,
publicist, editor și manager
cultural. A publicat volumul
de poeme *Biografia secretă*
(2003), distins cu Premiul
pentru debut al Uniunii
Scriitorilor din România
– Filiala Cluj.

Vasile George Dâncu

Universul Mama

Universul Mama de VASILE GEORGE DÂNCU
© 2015 Casa de Editură Max Blecher
pentru prezenta ediție

Colecția *Washoe*

Redactor: CLAUDIU KOMARTIN
Concept grafic: ANA TOMA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DÂNCU, VASILE GEORGE

Universul Mama / Vasile George Dâncu. — Bistrița :
Casa de Editură Max Blecher, 2015
ISBN 978-606-8577-20-3

821.135.1-1

Vasile George Dâncu

Universul Mama

CASA DE EDITURĂ

*Iubirea unei mame
întrece adâncurile oceanului.*

Proverb rusesc

I. Fotografii de familie

țac pac
face aparatul
și noi râdem
în timp ce ne pozăm

din familia mea
a mai rămas un set de fotografii
într-o pungă de celofan
uitată pe un raft
între cărți
sunt fotografii cu bunicii
aspri în poză și în viață
cu bunicile obosite de muncă
și de-atâția copii născuți
sunt fotografii cu tine
Mamă
când erai fată
în straietele tale țărănești
cu tata când v-ați căsătorit
de câte ori îmi arătai aceste fotografii râdeai
că tata avea când a fost mire cizmele rupte

*nici măcar niște cizme bune
n-o avut când m-o luat*

spuneai râzând
după care imediat te opreai din râs
lăcrimai puțin și oftai

*dar o plecat săracu' în mină
să facă bani
că n-am avut nimic
ș-acum avem pământ și casă
dar nu-l mai avem pe el
mai bine să fi rămas în viață
cu cizmele lui rupte și fără avere
ne-am fi descurcat noi cumva*

sunt poze cu sora mea
de la nunta ei
tata slab și bolnav
tu slăbită de boala lui
sora mea și cumnatul fericiți că se căsătoresc
eu mândru că am câștigat o sută de lei –
am încuiat mireasa în casă
iar cheia a rămas la mine
și până nu am primit banii
nu i-am dat-o mirelui

sunt fotografii cu noi doi
tu o țărancă muncită
cu o rochie ieftină și niște sandale
mult mai mari decât piciorul

eu licean în blugi
adidași puma și tricou cu AC/DC
erau anii '90 și aveam
de-a face cu pătrunderea
fenomenului rock pe la Runc
zâmbeai în fotografie bucuroasă că mă ai
nu prea îți plăcea că purtam părul lung
dar te-ai obișnuit cu asta
îmi luai apărarea în sat
de câte ori spuneau oamenii
că sunt un golan care umblă cu blugii rupți
cercel în ureche și părul lung

*copilu' meu îi bun
face școală citește mult
și-o să ajungă profesor
nu ca voi uitați de Dumnezeu în Runc
și mai porniți și televizorul
sau puneți mâna pe un ziar
să vedeți cum îi mersu' lumii*

spuneai în timp ce întorceai fânul
și le certai pe femeile venite la clacă

este o fotografie cu tine făcută de Ciprian Butnaru
când ai venit de Paști la mine la Cluj
exact cu un an înainte de a muri
această fotografie poate avea o legendă

Mama editorului risipitor
vine cu mâncare la fiul ei
de sfintele sărbători de Paști
de multe ori mă uit la această imagine
și-mi amintesc cum ai coborât din tren
Ciprian voia să te fotografieze
și tu ai spus

copile stăi
să mă pun la rând

ți-ai legat bine năframa
ți-ai așezat șorțul
ți-ai potrivit rochia
ți-ai șters c-un șervețel papucii
și când totul era gata
Ciprianul și noi pe poziții
ai spus

noa nu-i bine

ai fugit în părculețul de lângă gară
ai adunat un buchet de gălbenele
ai venit lângă mine
și ai spus

noa amu-i bine

țac țac țac
pac pac pac
face aparatul

țin minte când erai la mine bolnavă de Crăciun
c-am postat pe Facebook
o fotografie cu noi doi
eu c-o șapcă de revoluționar cubanez
tu în hainele de lucru
eu îți zâmbeam tu râdeai și te prefăceai
că-mi dai o palmă
cum făceai de obicei
era un fel de alintare
când ajungeam acasă
îmi puneai să mănânc și îmi loveai umerii
când dormeam îmi spuneai în șoaptă

puiu' mamei

și poc una pe spate

când veneam beat
de la Vasile Sasu
mă trăgeai de urechi
și mă loveai ușor cu palma peste cap
eu râdeam
tu erai nervoasă că eu beau
și mă trăgeai în continuare de urechi

eu râdeam până ce oboseai
să m-alinți bătându-mă și începeai și tu să râzi

am pus-o pe blogul meu și pe Facebook
această fotografie
numind-o
din ciclul
și eu am o Mamă
sfânta și rebelul
acum am ajuns la ciclul
nici eu nu am o Mamă

țac pac
face aparatul
și noi râdem
în timp ce ne pozăm

din familia mea
a mai rămas
dragă Mamă
un set de fotografii
într-o pungă de celofan
uitată pe un raft
între cărți

și-acum o las pe Mama
și mă întorc spre Tine
Doamne

*nu vreau glorie și nici cititori
vreau doar un singur lucru prin aceste versuri
închinat Mamei –
să prindă viață familia mea
rămasă în niște fotografii
unele alb-negru altele color
ca viața
și precum moartea*

țac pac
face aparatul
și noi râdem
în timp ce ne pozăm

II. Cuvinte noi

trei luni cât
ai fost bolnavă
dragă Mamă
ai auzit numai cuvinte noi

institut oncologie
puncție carcinom
metastază citostatice

nu înțelegeai nimic
dar credeai că e de bine
că aceste cuvinte te vor vindeca

nimeni din jurul tău
nici eu nici sora mea
nici doctorii nici vecinii
nu rosteau cuvântul
cancer
tu știai că ai o boală care se va vindeca
te mai sunau prietenele tale de pe la Runc
și le spuneai

am o tumoare
la pancreas

*dar nu e grav
ferească Dumnezeu
de un cancer*

aceste vorbe erau ca niște pluguri
care arau inima
când le auzea fiica ta fugea afară
și plângea
când le auzea fiul tău fugea în baie
și dădea cu pumnii în perete

*Doamne
de mai rău*

te auzeam la telefon

ai murit împăcată
mai liniștită că nu ai cancer
oare trebuia să îți spun
oare a fost bine că nu ți-am spus

auzeai numai cuvinte noi
dragă Mamă

*carcinom metastază
oncologie citostatice*

și pentru mine erau noi
dar eu mă repezeam la Google
să văd cu ce se mănâncă
și-am constatat
dragă Mamă
că toate se mănâncă împreună cu cancerul
și iar loveam prin baie cu pumnii
și iar fugea fiică-ta afară
și plângea

*ferească Dumnezeu
de mai rău
de un cancer
sau de altă boală gré*

trei luni cât ai fost bolnavă
dragă Mamă
ai auzit
numai cuvinte noi

*adenom institut
carcinom metastază*

un singur cuvânt era tabu în familia noastră
cancer conform DEX

*boală care constă
în apariția unor tumori*

grave
care provoacă degenerarea ţesuturilor
unor organe interne sau externe
neoplasm tumoare malignă

spuneai cu voce tare la telefon

ferească Dumnezeu
de mai rău
de un cancer

în timp ce lacrimile fiicei tale udau treptele casei
şi pumnii fiului tău loveau pereţii din baie
tu dragă Mamă auzai cuvinte
pe care nu le înţelegeai
dar niciodată cuvântul cancer
şi mureai liniştită
puţin câte puţin
împăcată că nu eşti lovită de această
boală necruţătoare

plânsul fiicei
furia fiului
liniştea Mamei

adenocarcinom pancreatic corporeocaudal

sfârşit

III. De Paști

astăzi este Sâmbăta Mare
nu fac nimic
nu lucrez nimic
nu citesc nimic
am închis televizorul
calculatorul l-am oprit
mi-am aruncat cărțile într-un colț al camerei

dar sunt fericit nefăcând nimic
înseamnă că o să-mi petrec ziua cu tine
Mamă

păstrez în minte viu fiecare gest al tău
de când a venit boala
trei luni cât te-am vegheat
tu bolnavă fiind
aveam grijă de tine
îți spuneam că te iubesc
te luam în brațe mereu și tu mă priveai speriată
nu erai obișnuită cu acest potop de afecțiune

ziua cu tine a trecut repede și frumos
a venit noaptea
somn greu și obositor

dimineața mă trezesc
mă spăl
iar în gând îmi spun

Mama a murit!

iar copiilor mei
răspicat le spun

Hristos a înviat!

IV. Viața merge înainte

e duminică

Mamă

și spre bucuria lor

i-am adus pe copii la o pizza în oraș

suntem pe terasă la New Croco

și înfulecăm pizza

copiii sunt încântați

e bună tati?

mă întreabă Maria

iar eu îi răspund înghițind greu

da e foarte gustoasă

Maria și George

nepoții tăi dragi

sunt bucuroși

eu mă uit peste clădiri și văd Institutul Oncologic

acolo ai murit tu

viața merge înainte

copiii mănâncă pizza
și sunt veseli că i-am invitat în oraș
eu lăcrimez mințindu-i că e prea picant sosul

viața merge înainte

cumpărăm și prăjituri
bem și sucuri naturale
pe urmă o să mergem la un film

copiii sunt mari și frumoși
eu am împlinit 40 de ani

viața merge înainte

dar fără tine

futu-i morții ei de viață!

V. Râde pădurea

a venit primăvara
cireșii au înflorit tu ești în pământ
la cap ai doi brăduți frumoși
îmi amintesc când îi văd cum îmi spuneai

*tu nu vezi
cum râd brazilii
tu nu vezi
ce fain râde pădurea*

nu vedeam

acum îmi pare că plâng brazilii de lângă tine
și lăcrimează toată pădurea

acum văd

ce frumos a fost în seara aceea de Crăciun
când m-ați trimis
tu și tata
să aduc un brad din păduricea plantată de voi
m-am dus
și l-am adus pe cel mai mare
era cât casa

ați râs amândoi
tata s-a dus și a tăiat unul mai mic
iar pe celălalt ați spus că o să mi-l dați zestre
pentru când îmi voi face casă

voiai
Mamă dragă
să fiu mare și drept
precum brazii
dar eu eram mic și nedrept cu tine
tu erai la fel de mică
dar demnă ca un brad

iubeai brazii
mergeai toamna la tăiat crengile
le puneai la intrare să ne ștergem pe picioare
le mângâiai mai întâi și apoi le tăiai

brazii
Mamă
nu mai râd
plâng și ei acum
plâng plecarea ta

VI. Când se ating buzele de două ori

era în toamna lui 1995
cu o țigară în gură
pe o ploaie mocănească
mă duceam să rad niște beri în Music Pub
tocmai primisem o scrisoare de la tine
în care spuneai

*învață învață
și iar învață*

iar eu ți-am scris înapoi că prima dată a zis-o Lenin
tot în acea scrisoare spuneai

*ține minte că de două ori atingi buzele
când spui
cuvântul Mama*

am început să plâng
am luat scrisoarea cu mine
am fumat un pachet de țigări
și am băut prea multe beri

mă gândeam în timp ce chefuiam
că atunci când vei muri
o să fac ceva memorabil
să țină minte tot satul județul țara
o ceremonie funerară de pomină

și iată că au trecut 17 ani
și sunt la priveghi și nu știu ce să fac
sătenii mă întreabă dacă vând pământul
copiii de ce avem așa de multe cărți
iar femeile ce se va întâmpla cu casa

n-am făcut nimic extraordinar
la înmormântarea ta
dar a fost bine
m-au ajutat verișorii

m-am rugat
mi-am luat rămas-bun de la tine
ți-am sărutat mâinile fruntea și gura
ți-am spus înainte de a veni oamenii
că o să fac întocmai ce voiai tu de la mine
ți-am mai spus că nu o să uit niciodată
vorbele tale

*ține minte că de două ori atingi buzele
când spui
cuvântul Mama*

la înmormântarea ta
Mamă
n-a fost extraordinar
dar eu am fost exemplar
păcat că nu m-ai putut vedea

(poemul se încheie aici
în al doilea rând
pentru că eu cred
că acesta este sfârșitul
și în primul rând pentru că cel care îl scrie
tocmai a început
să plângă)

VII. Patimile

sunt singur acasă

Mamă

și printre telefoane despre cărți contracte deplasări
listări comenzi hârtie bani impozite salarii
îmi fac o salată de varză
trebuie să mănânc sănătos
nu vreau să mă vezi de acolo de unde ești tu
bolnav

rad varza și mă gândesc că suntem în
Săptămâna Patimilor
ai murit înainte de sărbători

mă gândesc ce a însemnat pentru tine Iisus
te rugai întruna
iar eu râdeam de tine
tu te rugai întruna
pentru mine nu pentru tine
uneori mă speriam
și mă rugam și eu

Doamne

Iisuse Hristoase

îs beteagă și bătrână

*de-i de murit să mor
numa' ajută-l pe copilu' meu
să-ș' găsească liniștea
pă cân' n-oi mai fi*

de când te-ai îmbolnăvit
n-a fost clipă în care să nu te rogi
eu îți sărutam mâinile
și îți spuneam să te rogi mai departe
pentru vindecarea ta

Iisus
nu ți-a ascultat rugăciunile
și nu te-ai vindecat
ai fost prea bună
de aia ți-a luat repede zilele Dumnezeu?

Iisus a însemnat totul pentru tine
vreau să cred că ți-a fost alături
deși eu nu L-am văzut sau simțit

termin de dat varza pe răzătoare
pun ulei piper și puțină sare
dar nu mai pot mânca
mă gândesc la tine
cred că te afli acum lângă Iisus Hristos

avantaj tu
dezavantaj eu

cobor în stradă
mă roade foamea și îmi pare rău
că nu am mâncat varza
vânt ploaie și mașini cu șoferi isterici
îmi spun că Iisus este alături de tine
tu ești a lui Iisus
Iisus este al lui Dumnezeu
eu sunt al nimănui

avantaj voi
dezavantaj eu

în bucătăria mică și dezordonată
a unui apartament sărac dintr-un oraș provincial
se veștejește o salată de varză

ajuns la lucru îmi spun
la treabă!
tu cu cerurile eu cu munca
tu cu Iisus eu cu Marx

avantaj tu
dezavantaj eu

VIII. Plecarea

cu busuiocul primit de la tine
sfărmat în buzunarul blugilor
am plecat să cuceresc lumea
dragă Mamă

mi-ai spus

*o să răzbești
că nu ești tu
mai prost
ca tăta lumea*

atunci n-am înțeles nimic din aceste vorbe
voiam doar să fug de tine cât mai departe
îmi plăcea plecarea
dar când am trecut pe sub părul din fața casei
bluza de trening mă ardea în spate
geamantanul de carton devenise foarte greu
și lumea parcă se răsturnase
pământul era deasupra mea
și cerul sub mine
iar eu mă temeam să nu calc în gol

am fost pe rând
elev zilier șantierist golan bătăuș rocker
bețiv boem gagicar învățător student bibliotecar
cinefil cafengiu ziarist soldat profesor manager
familist tată editor

un singur lucru trebuia să învăț
Mamă
din viața asta agitată – să mă întorc la timp

nu am făcut-o
și tu ai murit

iată cum am ajuns

mai prost
ca tăta lumea

IX. Durerea

cândva scriam

*spinii pe care
îi poartă mama
în tălpi
vara la secerat
eu îi port
în inimă iarna*

mi-e teamă că voi purta acei spini
toată viața

vreau să cred
Mamă
că petrecute cu mine
ultimele trei luni te-au liniștit
că ai murit împăcată cu tine
altminteri
durerea ta îmi rămâne mie toată

astăzi
aici și acum
fiul tău
se acoperă

cu dragostea ta de Mamă
pe care n-a stins-o durerea plecării tale

X. Întâlnirile cu moartea

*În memoria lui Alexandru Vlad,
a cărui plecare nu am reușit
să o surprind în acest poem*

un bocet de pe la noi
spunea dragă Mamă

*nicio moarte nu-i amară
ca moartea de primăvară*

am simțit și eu gustul amar înecăcios al morții
în Săptămâna Patimilor
când ai murit tu

când tata era bolnav
aveam nouă ani
pășteam mieii cu o carte în mână
și tu ai venit la mine și mi-ai spus

*tatăl tău mai are
câteva zile de trăit*

am auzit un zgomot aspru al frunzelor
și cam atât

la înmormântarea lui
alergam după fete prin spatele bisericii
nu înțelegeam nimic

am simțit gustul morții la douăzeci și cinci de ani
când a murit Săplăcan
era pe patul de spital
galben la față și pentru prima dată înfrânt
eu și Cosmin Perța
am mers să ne dea un manuscris
Memorial cu păianjeni și fructe
eram atunci tânăr redactor la Dacia
l-am publicat repede
Radu Săplăcan a murit noaptea
dimineața i-a apărut volumul
pe propria piele i-am trăit atunci
pe filosofii existențialiști
când am aflat de moartea lui
picioarele mi s-au înmuiat
un nod în gât mi s-a pus
a ținut o lună
tristețea mi-a coborât în suflet
cum curge o țuică tare băută pe nerăsuflăte
am lansat cartea cu autorul pe catafalc
la Radio Cluj
a vorbit Ion Mureșan
Radu Săplăcan pentru prima dată
nu l-a contrazis

când a murit unchiul
Ioan Pintea poștașul satului
am presimțit moartea
aveam chef de băut și am petrecut
o zi și o noapte cu telefonul închis
nu mă găsea nimeni să-mi spună
că a murit Poștașul
m-am trezit cu o seară înainte de a fi îngropat
și m-am dus la Runc
când l-am văzut
am simțit
un gol în inimă
și ceva ce numai în cărți găsisem până atunci
mi se părea că nu doar oamenii
ci și animalele copacii iarba și pământul
înțelegeau și trăiau plecarea Poștașului
înainte de a fi coborât în groapă
te-am văzut cum te-ai aplecat
și l-ai pupat pe gură pe fratele tău
cu toată dragostea

când ai murit tu
am rămas un răstimp singur cu tine
erai frumos culcată în sicriu
eu viu tu moartă
mă uitam la tine
și voiam
să fac ceva să uit că nu mai trăiești

primul gând a fost să fac dragoste cu cineva
a trecut repede
apoi să beau ceva
dar știam că nu-ți place
am început să plâng amarnic
dar nu a ținut mult
atunci am văzut pe raft cărțile copilăriei mele
am luat câteva de poezie și ți-am citit
cu o mână țineam cartea
cu alta te mângâiam pe frunte
când au venit rudele noastre
am ascuns cărțile în bibliotecă
și ne-am apucat de treabă

trebuia să te îngropăm

XI. De Sfânta Maria

azi e Sfânta Maria
și în România nu se lucrează
românii au chef să o frece cu această ocazie

mă trezesc greu și târziu
fac ochi
dispare ceața ce-mi învăluie capul
și mă gândesc la tine
Mamă
tu nu te numești Maria
cu toate că ar fi fost numele cel mai potrivit
am numai Marii deosebite în viața mea
pe fiica mea pe care o iubesc
ca un tată adevărat
o cheamă Maria
sora mea și bunica mea
care m-au crescut împreună cu tine
în lipsa tatălui mort prea devreme
poartă numele Maria
pe nepoata mea
de la care am învățat să înving durerea
o cheamă și Maria

pe nașa mea
o adevărată doamnă
o cheamă Maria

de multe ori eram prăpădit
cu fetele și pus pe rele
dar când vreuna dintre ele
se prezenta Maria
parcă obrăznicia îmi scădea brusc
tu nu te numești Maria
dragă Mamă
dar ar fi fost numele cel mai potrivit
pe care să îl porți
Gafta e numele tău
nume rar purtat de femei din Țara Năsăudului
și știu că nu ți-a plăcut
când căutam trifoii cu patru foi
și eu găseam cu nemiluita
tu spuneai că nu ai găsit niciodată
și prin urmare nici noroc n-ai avut în viață
după câteva clipe adăugai râzând

*și nici un nume ca lumea
nu mi-o dat părinții
Mărie Ileană Floare
mă cheamă Gafta
și mă pocesc Găftuța*

într-o zi la secerat
spuneai Mamă

*de aia v-am dat vouă
nume serioase
nume de oameni*

eu mai mult citeam decât seceram
și m-ai lăsat acasă
astfel am căutat în cărți etimologia
numelui tău ciudat
și am găsit că vine de la *agathos*
din grecește
și că înseamnă bun și prețios
strigam alergând cu cartea în mână
numele tău vine de la bunătate
și ești o Mamă bună
căci numele tău vine de la a fi bun
mai strigam împiedicat prin miriști
că un corespondent des întâlnit este Agata
și că o mare scriitoare din Anglia poartă numele tău
Agatha Christie
tu împlântai secera într-un snop
îmi puneai o mână pe umăr
cu cealaltă prindeai un colț al rochiei
și mă strângeai în brațe
(întotdeauna când mă îmbrățișai
mă înveleai cu rochia ta)

râdeai și mă strângeai tare
dându-mi dreptate
într-adevăr
ești un om bun
o femeie bună
o Mamă bună
și tata a fost un om bun
un bărbat bun
și așa o să fiu și eu
când voi fi mare

dar ceva nu te mulțumea

*atunci de ce mama sărăciei
nu mă cheamă Agata
ca pe scriitoarea ta din Anglia
care-i un nume fain
și mă cheamă Gafta?
altfel m-aș prezenta eu
la doamne în târg la Năsăud
când le vând mere și pere
aș spune că mă cheamă Agata
și sunt din Runc
dar Găftuța nu-mi place deloc
de aia v-am dat vouă
nume faine
Maria și Vasile*

când venea cineva pe la noi
prietenii sau colegii de școală
te prezentai răspicat

Gafta

și ei nu înțelegeau
și tu spuneai mai tare

Gafta

Gafta

*e un nume hâd
pe care mi l-au pus părinții*

când mi-am botezat copiii
le-am pus nume de oameni
cum mi-ai cerut tu
George și Maria
și ai fost tare bucuroasă că nu le-am pus
nume hâde precum Gafta

nu te-a chemat Maria
dragă Mamă
dar e ca și cum te-ar fi chemat

XII. Viața ta, Copilăria mea

*ți-am adus
dragu' mamei
de tăte*

îmi spuneai
după ce lăsam traista și plasele
în mijlocul garsonierei
fusesem după tine la gară și luasem autobuzul 9
îmi era cam rușine
cu tine țărancă
luasem traista în spinare plasele în mâini
și mergeam repede
cu câțiva metri înaintea ta
să nu mă vadă cineva
tu înțelegeai
veneai după mine ca un cățel
dar ca să nu te lași nici tu strigai

*mai lasă-le jos
dragu' mamei
că ți-or fi grele
c-am adus de tăte
de la Runc*

mergeam în continuare repede
prefăcându-mă că nu te aud
după ce am lăsat bagajele în mijlocul garsonierei
închiriate cu 100 de euro
mi-ai spus

*ți-am adus de tăte
dragu' mamei
plăcintă cu brânză
de aia bună
un pui să-ți fac o tocană
cum îți place ție
mere din grădina plantată de tată-tu săracu'
amu cred că și oasele i-s putrede
de când o murit
cârnaț de acela pe care îl mânci cu poftă
castraveți murați cum îți plac ție nesărați
o plasă de cartofi
o pungă de ceapă
o legătură mare de usturoi
un borcan de silvoiță
că nu știu dacă mai am putere să fac și la anu'
ți-am adus și niște țuică
da' nu mai mult de o jumătate
că știu că atunci când te apuci de băut
nu te mai poți opri
trei pungi cu făină de mălai
că știu că-ți place mămăliga*

și bagă la cap amu
aici pe fundu' trăistii
printre celofane hârtii și tăt felu' de miezuri
ți-am adus Copilăria de la Runc
frumos împachetată în ziaru' județean Răsunetul
ai grijă de ea
ține-o în casă printre cărțile tale dragi
să nu o duci pe la filme
să o uiți prin vreun hol de cinema
nici pe la crăsmă să o lași pe lângă
tăt felu' de sticle goale
nici în delegațiile tale
să nu o uiți în tren sau într-o gară
că romănu' bată-l cucu'
nu știe să întoarcă lucrurile pierdute
nu-i ca la noi la Runc
când venea unchiu' tău poștașu' satului
noaptea beat
și-și uita geanta cu banii de pensie în cărare
și veneau dimineața sătenii și i-o aduceau
ai grijă de ea dragu' mării
că eu am avut
poate nu mai vin la tine că-s beteagă și slabă
și și dacă o să vin n-o s-o mai pot aduce
de grea ce-i

așa am făcut
Mamă

am pus-o la loc de cinste
unde îmi țin hârtiile și puținele manuscrise
într-o cutie tare de banane în dulap
sub hainele de iarnă
tot acolo în luna lui martie 2012
am pus frumos
într-un plic de E.ON Gaz
(factura am plătit-o
cu întârziere
și am aruncat-o
iar plicul l-am păstrat)
am pus după cum spun
într-un plic de E.ON Gaz
Viața ta

sunt acolo toate
și așa cum nu vreau să-mi revăd manuscrisele
deși am grijă de ele
așa fac
și cu Copilăria mea
și cu Viața ta

XIII. Cel mai puternic mort din lume

astăzi m-a sunat
sora mea
a visat urât pe la Runc
despre casa ta din Poderei
am întrebat-o dacă pe tine te-a visat
nu a visat cu tine nici de bine nici de rău
dar a visat urât cu acel loc
a încercat să-mi povestească visul
i-am spus că nu mă interesează
dacă nu a visat cu tine
să se oprească

eram în fața unei librării din Cluj
și mi-am spus
că Runcul nu înseamnă nimic fără tine
dragă Mamă
tu ești cea mai importantă ființă din lume
ai fost când erai vie
dar și acum când ești moartă

în librărie dau din întâmplare
peste o carte de Dan Sociu
Poezii naive și sentimentale

la pagina 16
citesc următorul vers:
*să fie oare morții mei
mai puternici decât ai lor?*

cutremurat
am cumpărat cartea
am plecat grăbit plângând
tu ai fost cel mai frumos mort din lume
și ești acum dragă Mamă
cel mai puternic mort din lume

așa cum ai fost în viață
ești și în moarte
frumoasă și puternică blândă și demnă
ploaia îmi spală lacrimile
dar nu îmi clatină această părere despre tine

puternica
mea Mamă
oriunde ai fi
salutare!

XIV. Unde a fost fericirea ta?

cu cât înaintam în vârstă
mai departe mi se părea drumul spre acasă

uram satul copilăriei
și iubeam orașul
nu-mi plăcea natura și devoram cărțile
fugeam de la nunți și ascultam muzică rock

tu munceai și te rugai
uitând de singurătate

când a murit tata
toți bețivii satului
pe care îi căram acasă de la bufet
plângeau și îmi spuneau ce om bun a fost
de parcă tu nici nu existai
femeile lăcrimau când mă vedeau
și spuneau

săracu' de el
că o rămas orfan

pe tine nu te luau în seamă
nicio vorbă de alinare

de la rude vecini sau prieteni
tata era mort
dar nemuritor
tu erai vie
dar toată lumea
uita că ești

unde a fost fericirea ta
dragă Mamă –
mă îmbrăcai
în straie țărănești de sărbătoare
eu le aruncam în șură
îmi luam treningul și fugeam la fotbal

unde a fost fericirea ta
dragă Mamă –
când am reușit la facultate
nu m-am mai întors cu săptămânile de la Cluj

unde a fost fericirea ta
dragă Mamă –
când veneam la Runc
mă opream pe la o grămadă de oameni din sat
și la tine stăteam un sfert de ceas

te rugai pentru mine
că nu aveam locuință
că aveam probleme

(nu-ți spuneam
de necazurile mele
dar tu le visai)

de nu erai tu
nu-mi dădeam seama că există oameni nefericiți
căci nu știu să se roage lui Dumnezeu

tu te rugai
dragă Mamă
și erai fericită

eu
la moartea ta
nu știu să mă rog

XV. Atunci am înțeles

niciodată
nu m-au pasionat viețile marilor oameni
dragă Mamă
mai degrabă viețile celor umili și simpli
care trăiau dar nu aveau viață
așa cum ai fost
și tu

tu trăiai prin alții
Mamă

viața ta a fost
viața tatălui tău căruia nu i-ai ieșit din vorbă

viața ta a fost
viața Mamei tale pe care ai îngrijit-o până la sfârșit

viața ta a fost
viața soțului tău bolnav
iar boala lui a devenit boala ta

viața ta a fost
viața fiicei tale

pașii ei treceau prin inima ta mai întâi
și apoi pe drumurile pe care și le-a ales

viața ta a fost
nebunia plecării mele în lume

Mamă

tu nu plângeai când te dureau ceva
tu plângeai când mi se întâmpla mie vreun rău
tu nu te bucurai
de un lucru bine făcut la care țineai
și de care ți s-a dus vestea în sat
tu te bucurai dacă reușeam eu la un examen
dacă îmi ieșea mie ceva

viața ta a fost
o singură dată a ta
atunci când te-a răpus boala dintr-odată
viața ta îți aparținea
era boala ta și țineai cu toți dinții
de tot ce însemna viul din tine
atunci am înțeles cât de mult iubeai viața

iar ceea ce ne rezervă viitorul
cum ar spune un funcționar obosit
care face pe înțeleptul
sau ceea ce ne pregătește destinul
cum ar spune un profesor universitar
care niciodată n-a avut idei

sau ceea ce va da Domnul
cum ar spune un popă de țară
fiind atent la greutatea portofelului tău
sau în ce tren al vieții
m-am urcat să călătoresc
cum ar spune maneliștii
nu știu
un singur lucru știu
totul este către moarte

viața ta s-a dus împreună cu moartea ta
iar viața mea a devenit moartea ta
din 30 martie 2012
eu nu mai trăiesc dragă Mamă
decât atunci când povestesc viața ta
și scriu și simt că trăiesc din nou
și scriu și simt că moartea ta este fugărită
de aceste rânduri
uneori bune alteori proaste
poate simți și tu Mamă
acolo unde ești
aceste întâmplări

viața ta este acum poezia mea

XVI. Darul

vreau să scriu cât mai mult despre tine
Mamă
despre viața ta la Runc

despre picioarele tale ascuțite la vârf și îndoite
când erai mică aveai doar o pereche de opinci
iar tu creșteai
opincile te strângeau
picioarele te dureau
dar trebuia să mergi la școală

despre cât de mult iubeai florile
le rupeai
le sărutai
și le puneai prin casă
și începeai să cânti mulțumindu-i lui Dumnezeu
pentru pajiștile raiului de la Runc
tu nu l-ai citit pe Steinbeck
doar Biblia și Coșbuc
dar iubeai aceste pajiști mai mult ca orice cititor
al scriitorului american

despre mâinile tale dragă Mamă
aș vrea să scriu

cât de grele și noduroase erau
și cât de blânde și calde au fost cu mine
când ai fost bolnavă te-ai topit ca o păstaie
dar mâinile rămâneau la fel de mari
și noduroase

despre rochiile tale lungi vreau să scriu
căci prima mea realitate
a fost trupul tău de care dormeam lipit
și tu mă înveleai cu rochia lungă
cu care dormeai

despre necazurile tale
despre iubirile tale
despre frații tăi
unul mai haiduc decât celălalt
despre soțul tău
pe care l-ai iubit și blestemat
că nu te-a ascultat și a intrat în mină
și a murit de silicoză iar tu ai rămas văduvă
de tânără

despre tatăl tău care citea Biblia duminica
în grădină sub un copac
și avea o lege morală în el
de s-ar fi speriat și filosoful Kant

despre căsuța ta dragă
unde n-ai mai apucat să ajungi
și lucrul acesta ți-l doreai foarte mult
iar eu te țineam prin spitale

despre cărările izvoarele și pădurile de la Runc
pe care le iubeai ca pe copiii tăi
ca pe Dumnezeu

despre pământul de acolo
pe care parcă îl mângâiai când îl lucrai în neștire
de aveai roade cât pentru trei familii mari

despre credința ta statornică vreau să scriu
îl vedeai pe Dumnezeu peste tot
te bucurai și te rugai lui Iisus
tot timpul

despre copilăria pe care mi-ai dăruit-o
tu o țărancă
dintr-un vârf de deal
dincolo de sat și de lume
mi-ai dăruit cel mai important lucru
pe care nu știu dacă voi putea la rândul meu
să-l dau copiilor mei:
libertatea

m-ai crescut un om liber
aşa cum au fost
toţi țăranii români
din tumultoasa
Țară a Năsăudului

tu ai avut o viață anonimă
memorabilă
eu sunt un poet care nu scrie
versuri memorabile
nici măcar acest lucru nu pot să ți-l dăruiesc
ție
care m-ai crescut
să fiu un om liber

XVII. Pământul care aduce moartea

cât ai iubit pământul dragă Mamă
asemeni unui amerindian care spunea
că pământul curge prin noi precum sângele
și noi curgem prin el ca apa de ploaie

tata a murit de silicoză
muncind în mină să cumpere cât mai mult pământ
iar tu ai murit muncindu-l
ai avut o supărare cu un vecin
voia să îți ia din pământ
și acest lucru te-a îmbolnăvit
ideile din *Ion* al lui Rebreanu
sunt vii și se plimbă prin Țara Năsăudului

îmi amintesc când ne-am uitat împreună la
un film irlandez

The Field

în care juca Richard Harris în rolul principal
un țăran pierde tot
chiar și rațiunea
pentru a nu înstrăina pământul
tu l-ai văzut și ai spus că tata nu a fost așa
că el nu și-a distrus familia pentru niște pământuri
dar și-a distrus viața

lucrul acesta s-a întâmplat
și cu tine
mult mai târziu

acum aceste pământuri
dorm nelucrate de nimeni
și în ele vă odihniți voi

XVIII. Zidul de cărți

astă-noapte am visat dragă Mamă
că în fața casei noastre de la Runc
s-a deschis un chioșc de ziare
cred că i-ar fi plăcut acest vis
fratelui tău Ion poștașul satului
care iubea mult ziarele și revistele
și care făcea abonamente gratuit
pentru unii copii din sat
eu nepotul lui
mai ales că eram și orfan de tată
aveam cele mai multe abonamente
Luminița Cutezătorii Albina Magazin istoric
și mai încolo
când eram la Generală
am primit cadou de la el
un abonament la *România literară* și la *Tribuna*
numai badea Vasile
poetul
mai avea aceste ziare în Runc
diferența era că el își plătea abonamentul

dar nimic nu este pe degeaba
mergeam cu vărul meu Leon
pe toate văile și pe toate dealurile Runcului

cu pensii scrisori și ziare
ne întorceam victorioși
toamna plini de noroi
iarna înghețați de frig
și preluam trofee ziarele și revistele
pe care le citeam la lumina lămpii
au urmat cărțile
mai primeam de la școală
mai împrumutam de la badea Vasile Dâncu
mai primeam cadou câte o carte
de la badea Vasile Sasu
și citeam citeam și iar citeam
în loc să învăț să învăț și iar să învăț
citeam la lumina lunii
citeam în podul șurii
seara cu o lanternă aprinsă

îmi amintesc când m-ai trimis
dragă Mamă
să fiu strungaș la stână
mi-am luat cu mine vreo zece cărți
bineînțele că pelerina de ploaie am uitat-o
citeam ziua având grijă de capre
citeam noaptea după ce adormeau ciobanii
la lumina focului din colibă
după ce am terminat
ultima pagină
a celei de-a zecea cărți

am fugit acasă
am ajuns noaptea târziu
am bătut la ușă
eram cu cărțile în brațe
obosit înfrigurat și speriat
m-am așezat în patul unde dormeai tu
ai venit să mă strângi în brațe
în timp ce îmi spuneai

*nu știu ce s-o alege
de tine copile*

iar eu am început să plâng
aș fi vrut să te strâng mai tare în brațe
dar între noi era un zid de cărți
și așa a fost întotdeauna
le iubeam mai mult decât pe tine
cu toate că tu aveai grijă de ele
îmi păstrai cu sfințenie
ziarele revistele și cărțile

o singură dată
când am pus într-un manual de matematică
o carte
Iliada Odiseea Eneida repovestite pentru copii
iar tu credeai că înveți la matematică
și eu citeam despre Calul Troian
atunci te-ai supărat

căci îți spusese
cu puțin timp în urmă
diriginta că singura materie problemă
pentru mine este matematica
și nu știe dacă o să reușesc la liceu
atunci ai luat acea carte și ai aruncat-o în sobă
eu plângeam
tu strigai
iar focul tresălta de fericire

nu citisem *Fahrenheit 451*
dar atunci când l-am citit
l-am înțeles perfect
eu m-am supărat tare
și de atunci
nu m-ai mai întrebat niciodată de ce citesc romane
și nu învăț din manualele școlare
mă lăsați să citesc și lucrai
lucrai în locul soțului tău
care lipsea
lucrai în locul fiului tău
care citea

odată am mers în pădure seara
să tragem niște lemne de foc
și atunci mi-ai spus

*dacă tot citești atâta
mai scrie
și despre neamul nost'
despre Runc
despre bunicul tău
Vasile Pinte
care a fost cineva în sat
despre unchiul tău
Văsăluț
fugar în munți
și închis la Canal
despre cum a murit
tatăl tău
de silicoză în brațele mele
despre mine
care nu te-am dat
la orfelinat
când ai rămas de tată
și am avut grijă de tine
ca de ochii din cap*

*cărțile nu ne apropiau
dragă Mamă
ci ne îndepărtau
am fugit de tine cu ajutorul lor*

*am plecat în lume având urmele uitării de tine
tot cărțile*

am citit multe
și am început să editez și mai multe
iar distanța dintre noi a devenit tot mai mare

numai când ai fost bolnavă am fost lângă tine
atunci ai avut un fiu
Mamă

acum când nu mai ești cărțile mă ajută
pe unele le citesc
pe altele le răsfoiesc
pe majoritatea le mângâi
visând în timp ce citesc să scriu o carte despre tine
evident
cu scopul de a te uita
și de a crea o distanță
și mai mare între noi doi

XIX. Rugăciune

Doamne al cerului și al pământului
și al Mamei mele
Te rog să ai grijă de roaba Ta
Dâncu Gafta
așa cum ai grijă de toate ale Tale

aș vrea
de se poate
să îi dai un loc la fel de frumos
ca dealurile Runcului
dar să nu lucreze așa de mult
și să își rupă oasele
precum făcea în viață pentru a-și crește
copilul ca să-l trimită
la școli înalte

aș vrea să fie înconjurată de dragoste
așa cum a fost în ultimii săi ani
iubită și respectată de fiul și de fiica ei
de nepoți de neamuri și de săteni

nu știu dacă asta contează
dar în ultimii treizeci de ani
de când a murit tata

s-a rugat mereu Ție
s-a rugat pentru Vasile Maria George
Marinela George Maria
dar și pentru Tine
Doamne
căci făceai parte din existența ei
Te iubea chiar dacă i-ai luat bărbatul
și a rămas văduvă

ai fost prezent în viața ei
Doamne
și fă dacă este posibil să fie și ea prezentă
în lumea Ta

îți mulțumesc
Doamne
și așa cum Mama Te-a pomenit în rugăciunile ei
eu o să încerc să Te pomenesc în poemele mele

Te rog pe Tine
Doamne
ajut-o pe Mama mea
Gafta
căci numai așa salvezi sufletul meu

Amin

XX. Zâmbind copiilor din toată lumea

sub pământ
un sicriu

în sicriu
moartea

deasupra pământului
satul
verde și mângâietor

deasupra satului
cerul
albastru și ocrotitor

deasupra cerului
Universul Mama
zâmbind copiilor
din toată lumea

și mai deasupra
Dumnezeu
care ține
uneori în palme alteori pe umăr

și de cele mai multe ori în brațe
Universul Mama

și peste tot
vocea
Universului Mama
care spune

*așa cum
te iubesc de mult
copile
așa să iubești
și tu tot ce te înconjoară*

deasupra lui Dumnezeu
o ploaie de Lumină
care pătrunde
peste tot
și rodește
pretutindeni
Iubirea

Cuprins

7	I. Fotografii de familie
14	II. Cuvinte noi
18	III. De Paști
20	IV. Viața merge înainte
22	V. Râde pădurea
24	VI. Când se ating buzele de două ori
27	VII. Patimile
30	VIII. Plecarea
32	IX. Durerea
34	X. Întâlnirile cu moartea
38	XI. De Sfânta Maria
43	XII. Viața ta, Copilăria mea
47	XIII. Cel mai puternic mort din lume
49	XIV. Unde a fost fericirea ta?
52	XV. Atunci am înțeles
55	XVI. Darul
59	XVII. Pământul care aduce moartea
61	XVIII. Zidul de cărți
67	XIX. Rugăciune
69	XX. Zâmbind copiilor din toată lumea

CASA DE EDITURĂ MAX BLECHER

Bistrița, str. Mihai Eminescu, nr. 3, sc. A, ap. 9

tel. 0720 593 388 / 0765 257 097

e-mail: casadeeditura@maxblecher.ro

<http://maxblecher.ro/>

tu te rugai
dragă Mamă
și erai fericită

eu
la moartea ta
nu știu să mă rog

Vasile George Dâncu

„După ce am citit *Universul Mama* de Vasile George Dâncu, am rămas cu senzația copleșitoare că am asistat la un recviem cântat de un cor de copii.”

Ion Mureșan

„Față în față cu cele mai copleșitoare și mai pândite de stereotipii teme ale poeziei dintotdeauna – Mama și Iubirea ei esențială, Viața, Timpul, Moartea –, Vasile George Dâncu alege formula încăpătoare a scrisorii târzii către cea dispărută. Efectul e radiant. Epistolarul funcționează perfect, căci intervine firesc amintirea, iar vocea Mamei e încorporată textului memorativ. «Vina supraviețuitorului» poate fi ruminată oarecum la adăpost – despărțirea se amână câtă vreme dialogul, iată, continuă. Sub alchimia versului nostalgic se ivesc valori arhetipale. Copilăria e recuperată acum, vers cu vers, ca scenă pe care Mama evoluează cu naturalețe și face, în același timp, Istorie. Locuirea fericită își delimitează retrospectiv hotarele și pregătește situarea într-o perspectivă mai largă – a satului, a lumii. Fiecare poem asumă statura reconstituită a Mamei și o preface în chiar temelie interioară pentru pasul următor. Cele douăzeci de epistole îmbracă frânturi autobiografice, confesiuni discrete, pe ton de meditație elegiacă, exerciții de luciditate, autoscopice, accentuând unicitatea unui sentiment până la a-l livra, expresiv, general-umanului.”

Irina Petraș

